

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Łoniowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 30 sołectw, w których zamieszkuje 7 510 mieszkańców.

Wójtem Gminy jest Pan Szymon Kołacz.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie został powołany Uchwałą Nr VIII/38/90 Gminnej Rady Narodowej w Łoniowie z dnia 9 marca 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej – Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie, a utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2 Naczelnika Gminy z dnia 2 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej z dniem 1 kwietnia 1990 roku.

Ośrodek posiada własny REGON 291134628 i NIP 864-16-40-884

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie jest Pani Justyna Bartyzel.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Ośrodka nadany Uchwałą Nr XV/81/11 Rady Gminy w Łoniowie z dnia 23.11.2011 r. Zmiany do Statutu wprowadzono Uchwałą Nr XXVIII/152/2013 Rady Gminy Łoniów z dnia 31 stycznia 2013 r. – w § 1 uaktualniono publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek oraz dodano zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 2) Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie wprowadzony Zarządzeniem Nr 7/2012 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie z dnia 28 listopada 2012 roku.
- 3) Uchwałą Nr XXV/147/09 Rady Gminy w Łoniowie z dnia 25 III 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat i trybu ich pobierania.
- 4) Uchwałą Nr XXV/146/09 Rady Gminy w Łoniowie z dnia 25 III 2009 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie.
- 5) Uchwałą Nr XLIV/229/2014 Rady Gminy Łoniów z dnia 13 marca 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia pomocy

społecznej udzielane w ramach programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020.

- 6) Uchwałę Nr XLIV/229/2014 Rady Gminy Łoniów z dnia 13 marca 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.
- 7) Uchwałę Nr XXIII/127/08 Rady Gminy w Łoniowie z dnia 30.12.2008 r. w sprawie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
- 8) Uchwała Nr XIII/73/2015 Rady Gminy Łoniów z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 -2018.
- 9) Zarządzenie Nr 8/2009 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie z dnia 29.12.2009 r. w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczeń pomocy społecznej w formie dożywiania w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (stawka miesięczna dla 1 osoby wynosi 90 zł).
- 10) Zarządzenie Nr 1.2015 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia ceny jednej godziny usług opiekuńczych (1 godz. usług kosztuje 10 zł).
- 11) Zarządzenie Nr 3.2014 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie ustalenia ceny jednej godziny specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi (1 godz. usług kosztuje 18,75 zł).
- 12) Zarządzenie Nr 1.2016 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie z dnia 5 stycznia 2016 r. w sprawie ustalenia ceny jednej godziny specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi stanowiącej podstawę do naliczania odpłatności (1 godz. usług kosztuje 26,49 zł).
- 13) Upoważnienie Nr 3/2012 Wójta Gminy Łoniów z dnia 11.01.2012 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.
- 14) Upoważnienie Nr 4/2012 Wójta Gminy Łoniów z dnia 11.01.2012 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów, które określają zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.
- 15) Upoważnienie nr 30/2010 Wójta Gminy Łoniów z dnia 07.12.2010 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 16) Upoważnienie nr 14/09 Wójta Gminy Łoniów z dnia 14.09.2009 r. dla pracownika socjalnego Renaty Klocek do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 70/2016 z dnia 4 lutego 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską;
2. Barbara Nowak - Kierownik w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 71/2016 z dnia 4 lutego 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską;
3. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 69/2016 z dnia 4 lutego 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli OPS w Łoniowie pod pozycją nr 1/2016.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 8 – 10 lutego 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz realizacja zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie mieści się w budynku Urzędu Gminy pod adresem Łoniów 56, 27 – 670 Łoniów, tel. 15 866 91 25. Ośrodek zajmuje 5 pomieszczeń usytuowanych na parterze i pierwszym piętrze budynku, w tym trzy usytuowane na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność – w dwóch pokojach pracuje po dwóch pracowników socjalnych, ponadto Urząd udostępnia pomieszczenie na rozmowy indywidualne z klientami.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest na indywidualne konta lub gotówką w kasie Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu O/Łoniów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łoniowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych na umowę o pracę było 6 pracowników, w tym: kierownik, 1 starszy pracownik socjalny, 3 pracowników socjalnych i opiekunka specjalistyczna oraz 2 opiekunki środowiskowe zatrudnione na umowę zlecenie (Zał. Nr 1 - Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 7 510/4 = 1 878

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U z 2015 r. poz. 163 ze zm.).

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2015 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 75 osób. Za 64 osoby Ośrodek odprowadzał składkę zdrowotną. W roku 2016 do dnia kontroli zasiłki stałe przyznano 61 osobom, a składka zdrowotna odprowadzana jest za 54 osoby.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr: PS.4600.24.A.2015; PS.4600.15.2015; PS.4600.3.2015; PS.4600.18.2015; PS.4600.11.2015; PS.4600.17.2015 zmiana wysokości świadczenia PS.4600.17.2015.A.15; PS.4600.34.2013 i zmiana wysokości świadczenia PS.4600.34.2013/A/15, PS.4600.1.2016; PS.4600.14.2015; PS.4600.33.2014A.15; PS.4600.18.2013A.15; PS.4600.16.2013A.15.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie

zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Widniało w niej również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W części sprawdzonych decyzji brak było kodeksu postępowania administracyjnego.

W większości sprawdzonych decyzji dane adresata decyzji zostały wskazane w postanowieniu, a zdaniem kontrolujących oznaczenie stron powinno być umieszczone nad podstawą prawną.

W skontrolowanych decyzji administracyjnych zespół inspektorów odnotował, iż decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed ich uprawomocnieniem się przy podpisie wnioskodawcy Ośrodek przybijał pieczętkę „Decyzja podlega wykonaniu zgodnie z art. 130 § 4 k.p.a.”. Zdaniem kontrolujących w podstawie prawnej powinien być wpisany art. 108 k.p.a., a w postanowieniu i uzasadnieniu należało poinformować osoby zainteresowane o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności ze względu na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1.

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne, przed wydaniem których przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W postanowieniu informowano klientów o objęciu na czas trwania wypłaty zasiłku stałego ubezpieczeniem zdrowotnym.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz wpisywanie w wywiadach środowiskowych w rubryce „praca socjalna” działań podejmowanych wobec wnioskodawców.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka, w roku 2015 pomocą okresową objęto 53 osoby. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 25 osób oraz długotrwała lub ciężka choroba – 22 osoby. W roku 2016 do dnia kontroli zasiłek okresowy przyznano 12 rodzinom. Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentację wszystkich osób objętych pomocą na mocy decyzji:
PS.4601.23.A.2015; PS.4601.15.2015; PS.4601.5.2016; PS.4601.16B.2015;
PS.4601.41.2015; PS.4601.6.2015; PS.4601.6.A.15; PS.4601.6.B.2015; PS.4601.6.D.2015;
PS.4601.6.E.2015.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m.in.: aktualne dochody, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W większości sprawdzonych decyzji dane adresata decyzji zostały umieszczone w postanowieniu, a zdaniem kontrolujących adresat decyzji powinien być wskazany u góry dokumentu, ponad podstawą prawną.

Większość skontrolowanych decyzji była podpisana przez wnioskodawcę, jako odebrana i opatrzona pieczęcią „Decyzja podlega wykonaniu zgodnie z art. 130 § 4 k.p.a.”. Przepis ten stanowi, że decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, gdy jest zgodna z żądaniem wszystkich stron. Strony wystąpiły z wnioskiem o pomoc finansową, nie wskazując jej zakresu i formy, co oznacza, że nie można uznać, że ich żądania zostały zaspokojone. W tych przypadkach zasadne byłoby zastosowanie art. 108 k.p.a. o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz wpisywanie w wywiadach środowiskowych w rubryce „praca socjalna” działań podejmowanych wobec wnioskodawców.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji uzyskanych od Kierownika OPS wynika, iż w roku 2015 pomocy w formie posiłku w ramach Programu udzielono dla 345 osób, a w 2016 r. – dla 314 osób. Świadczenia pieniężne lub rzeczowe otrzymały w 2015 r. 293 rodziny, a w styczniu i lutym 2016 r. – 61 rodzin.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Łoniów

Lp.	Typ placówki	Liczba dożywianych dzieci	Rodzaj posiłku	Cena za posiłek
1.	Zespół Szkół i Przedszkola w Świniarach	45	gorący posiłek	2,70 zł
2.	Publiczny Zespół Szkół w Łoniowie	85	gorący posiłek	2,70 zł
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łązku	47	gorący posiłek	3,00 zł
4.	Publiczne Przedszkole w Łoniowie	21	gorący posiłek	2,70 zł
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Gieraszwicach	42	gorący posiłek	3,00 zł
6.	Publiczny Zespół Szkół im. Oddziału Partyzanckiego „Jędrusie” w Sulisławicach	69	gorący posiłek	2,70 zł
7.	Publiczne Przedszkole w Świniarach	25	gorący posiłek	2,70 zł
	RAZEM	334		

Dodatkowo w 2015 roku Ośrodek sfinansował koszt wyżywienia 18 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem gminy Łoniów.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Łoniów dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

Handwritten signature and initials in the bottom left corner.

Handwritten signature in the bottom right corner.

PS.4612.33.W.2015; PS.4612.11.2016; PS.4612.3.2016; PS.4612.8.2016;
PS.4612.156.W.2015; PS.4612.93.2016; PS.4612.126.2016; PS.4612.27.2016;
PS.4612.90.W.2015; PS.4612.170.2016;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.4602.P.181.2015; PS.4602.P.181.A.2015; PS.4602.P.13.2016; PS.4602.P.5.D.2015;
PS.4602.P.215.A.2015; PS.4602.P.64.2016; PS.4602.P.177.2015; PS.4602.P.171.2015;
PS.4602.P.171.A.2015; PS.4602.P.271.2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, Uchwały Nr XLIV/229/2014 Rady Gminy Łoniów z dnia 13 marca 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia pomocy społecznej udzielane w ramach programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywoływano także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.

Natomiast w części skontrolowanych decyzji zabrakło kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Podstawa prawna decyzji administracyjnej winna określać wszystkie powszechnie obowiązujące przepisy (wraz ze wskazaniem konkretnego artykułu, paragrafu, punktu itd.), które były podstawą rozstrzygnięcia wraz z podaniem źródła ich publikacji.

Większość skontrolowanych decyzji była podpisana przez wnioskodawcę, jako odebrana i opatrzona pieczęcią „Decyzja podlega wykonaniu zgodnie z art. 130 § 4 k.p.a.”. Przepis ten stanowi, że decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, gdy jest zgodna z żądaniem wszystkich stron. Strony wystąpiły z wnioskiem o pomoc finansową, nie wskazując jej zakresu i formy, co oznacza, że nie można uznać, że ich żądania zostały zaspokojone. W tych przypadkach zasadne byłoby zastosowanie art. 108 k.p.a. o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W postanowieniu decyzji wpisywano okres za jaki przyznano pomoc, kto jest realizatorem, cenę jednostkową za posiłek.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie w okresie objętym kontrolą realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze za rok 2015 określone zostały w Uchwale Nr XXV/147/09 Rady Gminy Łoniów z dnia 25 lutego 2009 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania. Koszt 1 godziny usług w badanym okresie wynosił 10 zł.

W okresie objętym kontrolą usługi opiekuńcze były świadczone u 2 osób przez 2 opiekunki domowe zatrudnione na umowę - zlecenie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie.

Sprawdzono decyzje o numerach:

PS.4614.1.2016; PS.4614.2.2016.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, Uchwałę Rady Gminy w Łoniowie dot. usług opiekuńczych, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji.

W decyzji administracyjnej określono okres świadczenia usług, ilość godzin usług, koszt jednej godziny, wysokość odpłatności oraz termin uiszczenia opłaty wraz z numerem rachunku bankowego. Zdaniem zespołu kontrolnego w decyzji winien być również określony zakres usług i przez kogo wykonywane. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponosiły odpłatność w zależności od posiadanego dochodu.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W badanym okresie Ośrodek realizuje zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla

osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Usługami objęte są 4 osoby dorosłe oraz jedno dziecko. Opiekunka wykonująca usługi u osób dorosłych jest zatrudniona w OPS na umowę o pracę, posiada wymagane wykształcenie i staż pracy. U dziecka usługi świadczy logopeda na umowę zlecenie. Koszt 1 godziny usług wynosi 26,49 zł.

Sprawdzono akta o numerze decyzji:

PS.4614.U.2.2015; PS.4614.U.3.2015; PS.4614.SUO.4.2016; PS.4614.SUO.2.2016; PS.4614.SUO.5.2016; PS.4614.SUO.3.2016.

W aktach znajduje się m. in.: wywiad środowiskowy, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenie z poradni o konieczności wykonywania specjalistycznych usług opiekuńczych, decyzja administracyjna.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Ponadto przywołano upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do wydawania decyzji

W sentencji decyzji określano ilość przyznanych usług, okres świadczenia usług oraz miesięczny koszt usług. Zdaniem kontrolujących winien być również określony zakres usług i kto świadczy usługi. Sentencja decyzji (rozstrzygnięcie) winna być sformułowana w taki sposób, aby nie było wątpliwości, czego ona dotyczy, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. Na dzień kontroli w dps przebywa 1 osoba z Gminy Łoniów.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Łoniowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2015, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS, udzieliła 66 rodzinom zasiłków celowych oraz 88 rodzinom specjalnych zasiłków celowych. W 2016 r. zasiłki celowe otrzymało 8 rodzin, a specjalne zasiłki celowe – 11 rodzin. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zakup artykułów żywnościowych, opał oraz leki i leczenie. Specjalne zasiłki celowe najczęściej przyznawano na zakup leków i pokrycie kosztów leczenia.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe

PS.4602.3.2016; PS.4602.50.A.2015; PS.4602.55.A.2015; PS.4602.60.2015;
PS.4602.24.2015; PS.4602.56.2015; PS.4602.5.2016;

Zasiłki celowe specjalne

PS.4602.S.1.F.2015; PS.4602.S.13.C.2015; PS.4602.S.25.C.2015; PS.4602.S.7.2016;
PS.4602.S.14.2016; PS.4602.S.5.2015; PS.4602.S.38.B.2015; PS.4602.S.4.2016.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, wpisywano również upoważnienie Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały w decyzjach z aktualnymi publikatorami.

Większość skontrolowanych decyzji była podpisana przez wnioskodawcę, jako odebrana i opatrzona pieczęcią „Decyzja podlega wykonaniu zgodnie z art. 130 § 4 k.p.a.”. Przepis ten stanowi, że decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, gdy jest zgodna z żądaniem wszystkich stron. Strony wystąpiły z wnioskiem o pomoc finansową, nie wskazując jej zakresu i formy, co oznacza, że nie można uznać, że ich żądania zostały zaspokojone. W tych przypadkach zasadne byłoby zastosowanie art. 108 k.p.a. o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako

działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: odwiedzaniu osób i rodzin, udzielaniu pomocy i wsparcia w przewycięzaniu problemów życia rodzinnego podopiecznych, pomaganiu w uzyskaniu orzeczenia o niepełnosprawności lub uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych, motywowaniu osób uzależnionych do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego, pomocy w poszukiwaniu pracy czy pomocy osobom pokrzywdzonym przemocą.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje przede wszystkim z: Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami, sądem.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przewycięzenia jego trudnej sytuacji życiowej. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Łoniowie w 2015 roku pracownicy socjalni zawarli tylko 2 kontrakty socjalne poza PO KL, a w styczniu i lutym 2016 r. – 3 kontrakty.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jednostka opracowała Program Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018. Kierownik OPS posiada upoważnienia Wójta Gminy do ustanawiania rodzin wspierających oraz do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny W Ośrodku w ramach umowy zlecenia zatrudniony jest asystent rodziny, który w 2015 r. miał pod opieką 8 rodzin.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w OPS w Łoniowie stwierdzono, iż pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, zasiłku celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się wszelkie dokumenty konieczne do ustalenia sytuacji materialnej, zdrowotnej i rodzinnej wnioskodawców m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów,

odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku kontroli ustalono, iż Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 4 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy i na jednego pracownika socjalnego przypada 1 878 mieszkańców.

Dokumenty organizacyjne Ośrodka Pomocy Społecznej tj. Statut i Regulamin Organizacyjny są aktualne.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność – w dwóch pokojach pracuje po dwóch pracowników socjalnych, ponadto Urząd udostępnia pomieszczenie na rozmowy indywidualne z klientami.

Pomoc we wszystkich formach świadczeń przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego (z wyjątkiem części zasiłków stałych oraz zasiłków celowych i posiłków z Programu dożywiania) i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (z wyjątkiem części zasiłków celowych i posiłków z Programu dożywiania), wpisywano również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały w podstawie prawnej decyzji z aktualnymi publikatorami.

W większości sprawdzonych decyzji dane adresata decyzji zostały wskazane w postanowieniu, a zdaniem kontrolujących oznaczenie stron powinno być umieszczone nad podstawą prawną.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz wpisywanie w wywiadach środowiskowych w rubryce „praca socjalna” działań podejmowanych wobec wnioskodawców.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne, przed wydaniem których przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe.

Większość skontrolowanych decyzji była podpisana przez wnioskodawcę, jako odebrana i opatrzona pieczętą „Decyzja podlega wykonaniu zgodnie z art. 130 § 4 k.p.a.”. Przepis ten stanowi, że decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, gdy jest zgodna z żądaniem wszystkich stron. Strony wystąpiły z wnioskiem o pomoc finansową, nie wskazując jej zakresu i formy, co oznacza, że nie można uznać, że ich żądania zostały zaspokojone. W tych przypadkach zasadne byłoby zastosowanie art. 108 k.p.a. o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W sentencji decyzji przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zdaniem kontrolujących, należy wskazać zakres usług i kto świadczy usługi. Sentencja decyzji (rozstrzygnięcie) winna być sformułowana w taki sposób, aby nie było wątpliwości, czego ona dotyczy, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Łoniów dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zaznaczyć należy, iż w kontrolowanej jednostce kontrakt socjalny jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej w sposób niedostateczny.

Pozytywnym jest także, iż w OPS zatrudniony jest asystent rodziny, który udziela wsparcia 8 rodzinom.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi

jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

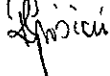
Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Barbara Nowak
2. Magdalena Pracon
3. Renata Gwóźdź

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łoniowie
mgr Justyna Bartyzel

Data i podpis

26.02.2016

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Wydział Polityki społecznej

Renata Gwóźdź
Renata Gwóźdź
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ